

Szalai Anikó:[1] Az ENSZ megalakulásának 60. és Magyarország ENSZ-tagságának 50. évfordulója alkalmából Szegeden megrendezett konferenciáról

Debreceni Jogi Műhely, 2006. évi (III. évfolyam) 1. szám, (2006. január)

A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Nemzetközi jogi és Európa-jogi Tanszéke 2005. november 17-18-án konferenciát rendezett az Egyesült Nemzetek Szervezete megalakulásának 60. évfordulója és Magyarország ENSZ-tagságának 50. évfordulója alkalmából. A szimpózium helyszíne az alig egy éves Tanulmányi- és Információs Központ volt, ahol mindkét napon reggel 10 órától délután 5-ig folytak az előadások és a vitaülések.

Az egyetem dékánja, dr. Szabó Imre általi megnyitót követően a Külügyminisztérium helyettes államtitkárától, dr. Szőke Lászlótól halhattak a résztvevők részletes összefoglalót az ENSZ reformjának programjáról, a szervezet múltjáról és jövőjéről.

A nyitó előadást Simai Mihály akadémikus, a Magyar ENSZ Társaság elnöke tartotta, aki hangsúlyozta a szervezet pótolhatatlan szerepét a világon. Kiemelte, hogy a szervezetnek a fennállása óta milyen sokrétű feladatköre alakult ki, a történelem alakulásához hogyan kellett alkalmazkodnia, például az 1960-as években még az új államok létrehozását segítette, míg napjainkban a klímaváltozás és a szegénység jelentősebb kérdés. Ezt követően Prof. dr. Paczolay Péter beszélt az emberi jogok védelmének mechanizmusairól és ezen rendszerek problémáiról, mint például a sokszoros megosztottság és átfedés, amelynek az az eredménye, hogy az egyetemes védelmi szint a leggyengébb. Majd hazánk korábbi külügyminisztere, Prof. dr. Martonyi János a globalizáció kihívásairól tartott előadása során hangsúlyozta, hogy új folyamatként figyelhető meg a globalizáció egyre sokrétűbbé válása, ahelyett, hogy egyre homogénebb lenne. Az első délelőtti folyamán a moderátori tisztséget a házigazda egyetem tanszékvezető professzora, dr. Bodnár László töltötte be, aki kiemelte, hogy az ilyen megemlékezések mily fontos szerepet töltenek be a tudományos és gyakorlati életben egyaránt.

A délutáni ülést dr. Gömbös Ervin, a Magyar ENSZ Társaság főtitkára vezette, amely során izgalmas előadások hangzottak el a béke és biztonság témakörében. Elsőként Prof. dr. Kovács Péter miskolci nemzetközi jogász és alkotmánybíró tekintette át „a fegyveres erőszak kérdését az ENSZ (átalakuló?) koordinátarendszerében”, majd dr. Mihajlov Dobromir debreceni tanszékvezető docens következett „A BT terrorizmus elleni határozatai és az EU szerveinek – különösen Bíróságának – gyakorlata” című előadásával. A számos érdekes jogesetet tartalmazó előadás után Tóth László, a Szegedi Biztonságpolitikai Központ elnöke beszélt „Szeged szerepéről a térség biztonságának formálásában”. Az első nap záró előadását az ELTE tanszékvezető professzora, dr. Valki László tartotta „az ENSZ-reform illúziójáról”, különös tekintettel a Biztonsági Tanács reformjának szükségességéről és sajnálatos elmaradásáról.

A második nap délelőtti ülését dr. Valki László vezette, aki elsőként dr. Prandler Árpádot, a Külügyminisztérium szakmai főtanácsadóját kérte fel előadása megtartására. A korábbi nagykövet „A BT és a kollektív biztonság a 21. század elején” című előadása során kifejtette, hogy a kollektív biztonság eszméje és rendszere szükséges és működőképes, ezzel szembekerülve dr. Valki László álláspontjával. Ezt követően a szegedi egyetem docense, dr. Blutman László összehasonlító elemzését hallhattuk a négy vegyes, nemzetköziesített igazságszolgáltatási rendszerről, amelyeket hibrid bíróságnak is szokás nevezni (Kelet-Timor, Koszovó, Sierra Leone, Kambodzsa). A délelőtti utolsó téma „az ENSZ személyzete és a

magyarok jelenléte a szervezet apparátusában” volt, amelyről dr. Gömbös Ervin szolgált számos érdekességgel és információval. Záró mondatában arra bátorított minden egyetemi hallgatót, hogy hozzá és a Magyar ENSZ Társasághoz bátran fordulhatnak információért és segítségért. A délutáni programot dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Pécsi Tudományegyetem dékánja nyitotta volna, aki sajnos személyesen nem tudott megjelenni, így „Az ENSZ helye és szerepe az EU jogrendjében” című előadását tanársegéd kolléganője, dr. Csapó Zsuzsa olvasta fel. Prof. dr. Lamm Vanda, az MTA Jogtudományi Intézet igazgatója a Nemzetközi Bíróságról, mint a nagy túlélőről beszélt, amely már a jogelődjének, az Állandó Nemzetközi Bíróságnak az 1920-ban történt alapítása óta hatékonyan és kiváló szakmai színvonalon végzi munkáját. A szimpózium záró előadását dr. Bodnár László tartotta a Biztonsági Tanács döntéshozatali rendszeréről, amely során kifejtette, hogy nem tanulunk a történelemből, mivel az ENSZ/Biztonsági Tanács számos olyan hibát követ el, amelyet korábban már a Nemzetek Szövetsége is, és a jelenlegi holtpontról el kellene mozdulni. Megfogalmazott néhány gondolatébresztő javaslatot is arra nézve, hogyan lehetne az ENSZ és a BT reformját elindítani, és látványosabb eredményeket elérni ezen a területen. A házigazda tanszékvezető professzor előadása elérte a célját, mivel az utána következő vitaülésen számos felszólalás hangozott el, amelyet dr. Prandler Árpád moderátorként irányított.

A tudományos ülés összefoglalásaként elmondható, hogy a résztvevők rendkívül hasznos két napot töltöttek együtt, amely nem csak a szakmabeliek számára jelentett érdekességeket és újdonságokat, hanem a többi megjelent érdeklődőnek is. A jeles évfordulókról történt legjelentősebb hazai megemlékezésnek bizonyuló konferencia anyaga tavasszal könyv formájában jelenik meg.

[1] I. évf. nappali tagozatos PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszék